

Byggbranschen arbetar med klimatfrågan som aldrig förr

Men arbetsprocessen är komplicerad. Klimatdeklarationen är en ny utmaning för byggbranschen och innefattar en mängd nya begrepp som klimatdatabaser och klimatberäkningar, samt nya arbetsroller och processer. Examensarbetet: *Klimatdeklaration, samordning mellan de olika disciplinerna* av författaren Emil Iber undersöker samtliga begrepp i syfte med att förstå hur detta utförs i praktiken och hur detta kommer utvecklas i framtiden.

Klimatdeklarationen är nu svensk lag sedan 1 januari 2022. En byggherre måste följa lagkravet att redovisa byggnadens totala klimatutsläpp genom att uppskatta den totala mängden byggmaterial och sedan koppla materialet till klimatdata. Klimatdatan beskriver hur mycket koldioxidutsläpp materialet har orsakat miljön under produktionen och transporten. Klimatdeklarationens mål är att öka medvetenheten och kunskapen om byggnaders klimatpåverkan och styra mot lägre klimatpåverkan. Men hur arbetar byggbranschen med lagen att klimatdeklarera i nuläget?

Intervjuer med experter inom ämnet har hjälpt att skapa en stor insikt om samtliga processer kopplat till klimatdeklarationenslagen. Utöver intervjuerna har klimatdeklarationen undersökts i detalj. Genom intervjuerna har det visat sig att klimatdeklarationen främst påverkar produktionsskedet i dagsläget, det vill säga att de involverade arbetsrollerna i dagsläget är betydligt mindre och i ett senare skede i byggprocessen än vad tidigare trots utifrån arbetets frågeställning. Detta innebär då också att själva möjligheten för att minska på byggnadens klimatpåverkan i dagsläget inte är speciellt aktuellt för byggbranschen.

Men detta betyder inte att byggbranschen undviker klimatfrågan, det sker en stor förändring inom branschen just nu och många involverade arbetar med klimatfrågan genom att öka kunskapen och kompetensen. Detta sker genom nya arbetsroller, utbildningar och erfarenhet. Något som även tyder på att lag brister något i syftet med att styra mot lägre klimatpåverkan är att en stor majoritet av klimatdatan som används är konservativa värden. Detta görs på grund av att byggsektorn inte har tid eller vill spendera onödiga kostnader på klimatdata som visar mer riktiga värden, som kallas specifik data.

Att bygga miljösmart börjar bli mer attraktivt för många beställare i dagsläget. Det har visat sig genom arbetets gång att lagen på att klimatdeklarera ligger långt efter i klimatfrågan. Beställare, det vill säga personen som vill bygga en ny byggnad, har oftast högre krav än den nuvarande lagen. Beställare använder lokala klimatinitiativ som LFM30 vilket kan fungera som en mall till hur man utför en redovisning samt minskning av klimatpåverkan.

Lokal färdplan malmö 2030 (LFM30) är en av dem största klimatinitiativen i Sverige. Det största målet med LFM30 är att nå ett klimatneutralt Sverige redan 15 år tidigare än de nationella målen på 2045. Hur LFM30 uppnår detta är med rigorösa krav på beställaren. Gränsvärden är något som är en viktig del inom LFM30 och är något som klimatdeklarationen saknar i nuläget. Ett gränsvärde är ett krav på beställaren att inte överstiga en viss mängd koldioxidutsläpp under byggtiden. För att uppnå detta måste byggbranschen tänka på miljön i ett mycket tidigare skede och involvera mer personer i processen.

Utvecklingen går snabbt framåt på många områden. Det har visat sig att en del av frågeställningarna i arbetet inte anses vara stora problem i längden. Just nu pågår standardisering av många processer, utveckling av mjukvaror och aktivt arbete med att öka kunskapen. Byggsektorn kommer anpassa sig relativt snabbt till klimatfrågan och det återstår att se vad som kommer att lösas relativt enkelt gentemot det som kan vara svårt att lösa.

